

Előfizetési feltételek
 helyben házhoz hordva vagy vidékre
 postán küldve:
 Egész évre 12 kor.
 Fél évre 6 kor.
 Negyed évre 3 kor.
 Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetések díja:
 □ centiméterenként 6 fill. Kereske-
 dők és gyárosok külön árkedvezmény-
 ben részesülnek.

Nyilt tér sora 40 fillér.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség
 és
Kiadóhivatal:
Földes Ede
 könyvkereskedése
 Bethlen-utca 2. sz. alatt,
 hova egy a lap szellemi részét illető
 közlemények, mint az előfi-
 zetések és hirdetések bér-
 mentesen küldendők

Kéziratok nem adatnak vissza

A budgetvita.

Nagy-Enyed, febr. 6.

(—s) A parlamentben már egy hete folyik a költségvetés általános tárgyalása, s azóta természetesen sok érdekes dolog adta elő magát s irányozta a figyelmet a t. ház ülésére, csak éppen az előirányzott egy milliárdos budget ezelszerű felhasználásáról s a bevételi és kiadási ágakról s azok kritikájáról nem hallottunk semmit, vagy csak igen keveset.

Volt a budget-tárgyalás alatt nemzetiségi vita, sőt hazafiatlan nemzetiségi programbeszéd, volt botrány, képviselő-kiballotirozás, — szóval sok minden, csak éppen budget-vita nem a szó szoros értelmében véve.

No de hisz ez már így szokás nálunk, mert először is a költségvetés elfogadását és el nem fogadását bizalmi kérdésnek tartják, melynek alkalmával a pártok és az egyesek kiadják magukból mindazt ami a szívükön fekszik, másodsor pedig kevés a magyar politikusok között az olyanszerű talantum és képzettség, amely türelemmel és odaadással bele merülne a budget számainak tömkelegébe, hogy aztán helyes és alapos kritikát gyakoroljon a parlamenti nyilvánosság előtt a költségvetésről általában.

Ezt az ellenőrzést részletekben a bizottságokra hagyják inkább, s valóban hálatlan szerep is lenne komoly, szakértő kritikával foglalkozni, mert a közönséget is kevésbé érdekli az, míg az általános politikai frázisokat mindenki érti és mindenki élvezni tudja.

A közönséges kérdések, a vámtarifa, a personal unio, az önálló vámterület, az agrarizmus, a merkantilizmus, Vázsonyi demokrata pártja, a hadsereg, a hármasszövetség mind szönyegre kerül tehát a budget-vita alatt, de Lukács László miniszteren kívül vajmi kevesen lesznek, akik valami tulságosan jártasak legyenek a budget számtételei között s akiket tulságosan érdekeljenek azok.

A budget-vita szenzációi egészen máshol kereshetők, s magunk részéről leginkább a nemzetiségi programbeszédet tartjuk a legfigyelemreméltóbb momentumnak az egész költségvetési tárgyalás alatt.

Egy már elhangzott, a szász Lindneré, de hírlik, hogy az öt panszláv képviselő is a költségvetés tárgyalása alatt áll elő politikai programjával.

Eddig holmi sphyxekként hallgattak s még nem tud-

hatjuk, mi rejlik bennök; a budget-vita azonban, amely mindenre jó, csak arra nem, ami megoldja ezt a rejtélyt is — ha igaz.

Ezen kívül még néppárti részről várhatunk holmi szenzációkat, mivel mint a politikai on dit-k beszélők, Rakovszkyknak nem elég az egy Vázsonyi, de a budget-vita alatt még egy-két, származása is liberális képviselőt el akar emészteni.

Mert hát a budget-vita minek essék meg botrányok nélkül?

SZEMLE

Tibád Antal, volt belügyi államtitkár, a közigazgatási bíróság egyik kiváló tagja f. hó 2-án Budapesten meghalt. Tipikus, székely és valóságos közigazgatási kapacitás volt. Az udvarhelyi kerületet nyolcz éven át képviselte. Halála különösen érzékenyen érinti szülőföldjét, melynek hű fia volt utolsó gondolatáig. Mozgalom indult meg, hogy teteme haza szállítsassék.

Országgyűlés. Aki a most folyó költségvetési vitát a képviselőházban figyelemmel kíséri, szomorúsággal konstatálhatja, hogy a felszólalások jelentékeny része nem egyéb könnyelmű időpocsékolásnál. A költségvetési szónok ma-holnap rászolgál arra, hogy vizsgálatai alak legyen. Azokról a szónokokról van szó, akik sablon szerint beszélnek és csak arra törekuszenek, hogy általános kérdésekről szerintük magas röptű, de lényegben igen jelentektelen és értéktelen előadásokat tartsanak. Amikor feláll az új képviselő, és nagyszerű pozbau perorálni kezd a közjgi kérdésekről általában és részleteiben, a különböző államok különböző politikai rendszeréről, majd hasonló óriási terjedelemben nagy szociális kérdésekről, de magas tudományos alapon, különböző rendszerek ismertetésével, és foglalkozik hasonló feussóbsággal több effele elmélettel, hát az ember önkénytelenül is elgondolkozik affelől: vajjon azért küldik-e a képviselőt a parlamentbe, hogy itt a kadémiái értékezeseket, szabad lyceumbeli előadásokat tartson, hogy tankönyvekkől, tudományos és szakmunkákból rég ismert és általános tudott dolgokat recitaljon nagyképeün és olyan lendülettel, mintha mindezen szép dolgokat ő fedezte volna fel? Ilyen szónok gyakran kettő is akad egy ülésen és elfoglalja

esetleg az egész ülés idejét, anélkül, hogy praktikus eszmét, vagy gondolatot legkevésébbet is felvetett volna. Holott az országnak bizonyosan nem arra van szüksége, hogy a kis ismeretlen tanulmányaival és ügyesen összeállított kompiliációival megismerkedjek, hanem ellenben szivesen fogadná, hogy akár a legkisebb képviselő is valamely tapasztalati dolognak a tanulságairól szólana és ha nem is az egész országot megmozgató eszméket tár is fel, egyes foglalkozási ágban hasznos javaslatokkal tudna előállani. Nem éppen szükséges, hogy mindenki nagy házakat tudjon építeni; hasznosabb az, aki tud egy-egy alkotórészt javítani, mint az olyan, aki csak minduntalan azt ismételteti, hogy mások miképpen építenek nagy házakat. Praktikus gondolatok kellenek és nem közjgi nagy fejtegetések a magyar parlamentben, s aki a praktikus életet nem szolgálhatja, annak nincs joga a munkára szánt időt elfoglalni.

Iparosok mint esküdtek. Az esküdtzéki ülésszakok hosszúsága sok panaszra adott okot az esküdtzéki szolgálatra kötelezett iparosok körében. A miskolci kereskedelmi és iparkamara ennél fogva felterjesztést intézett a kereskedelemügyi miniszterhez az irant, hogy az ülésszakok szaporittassanak, ami által lehetővé válnak azok rövidebb időtartama. Ez ügyben az igazságügyminiszter, hova a nevezett miniszter fordult, felhívta véleményadásra az érdekelt hivatalokat, és ezek mint értesülünk, maguk részéről is támogatják a kamara óhajtatását. Remélhetőleg tehát a jövőben öt vagy hat ülésszak lesz és így egy-egy időszak az eddigiéknél jóval rövidebb időre vonja el az esküdtzéki szolgálatra berendelt iparosokat foglalkozásuktól.

A délafrikai háború. Az angol kormány hajlandó az európai bur küldöttséggel, mint a burok meghatalmazott képviselőivel, tárgyalni, s ez a küldöttség is kijelentette, hogy hajlandó a tárgyalást megkezdeni, ha az angol kormány megengedi neki, hogy a délafrikai bur vezérekkel összeköttesse lépjen. Leyds ügyvivőnek párisi utazása és az a kerülő, amelyet Kuypers nemetalföldi miniszterelnök Londonba menet Párison át tett, arra a föltevésre ad okot, hogy a francia kormány támogatásáról biztosította a nemetalföldi kormányt.

TÁRCZA.

Boldogtalan vagyok . . .

Boldogtalan vagyok, boldogtalan lettem,
 Amióta téged nem szabad szeretuem;
 Nem szabad, nem lehet, szívedet más bírja . . .
 Azért van két szemem mindennap kisorva.

Mégis úgy szeretnék ott lenni körödbe',
 Benézni még egyszer észbontó szemédbe,
 Látni az örökre vesztett mennyországot,
 Mely ígért, mely adott egykor boldogságot.

Hallai hangodat, aztán behunytt szemmel
 Boldogságom átalálmodni még egyszer
 S meghalni melletted . . . Földbe szállni mennyből . . .
 Vajjon hullna-e köny abból a szép szemből?!

Tolvaly Géza.

„Ns. Alsófehér vármegye Casinojá“-nak VII-ik rendes évi közgyűlése 1839. febr. 13-án.

— A „Közérdek“ eredeti tárczája. —

A n.-enyedi kaszinó a legrégebbek egyike hazánkban. Letrejöttének időrendje szerint a 4-ik vagy 5-ik Magyarországon. „Nemes Alsó-Fehér vármegye Casinoja“ név alatt nyilt meg 1833. január 14-én Nagy-Enyed város értelmiségűnek és vármegye vagyonos, tőmör és művelt nemességének rendkívüli érdeklődése mellett és támogatásával. Czirjék Dénes, a vármegye akkori népszerűtlen főispánja, állott az ügy élére

és buzgólkodott az egylet létrehozásában, népszerűtlenségét ezen irányban kifejtett tevékenysége által óhajtván ellensúlyozni. Az egylet egy hónapig ideiglenes tisztikar vezetése alatt állott fenn. Első évi közgyűlést, az egylet alapszabályainak VII. pontja értelmében, február 13-án tartotta a néhai dr. Váradi Sámuel piaczori háza emeleti termeiben. Ünnepe volt ez a nap Enyeden, sőt ünneppnapja volt az egész vármegye intelligenciájának. Néhai bölöni Farkas Sándor, a vármegyei szabadelvű párt egyik vezérszónoka, az európai műveltségű elevenlelkű táblabíró nyitotta meg a közgyűlést két maradandó értékű alkalmi beszéddel. A népes közgyűlés az egylet elnökéül Farkas Sándort a szerény táblabíró, és nem Czirjék Dénest, a főispánt, választotta bizonyosságát adván ezen eljárásával is annak, hogy Nemes Alsó-Fehér vármegyében akkor is, mint megelőzőleg és később folyton, a szabadelvű párt volt a helyzet ura.

Nem szándékozom e helyen „Ns. Alsó-Fehér vármegye Casinoja“ I-ső évi rendes közgyűlésének lefolyásával részletesen foglalkozni. Megirta ezt szépen, lehető részletességgel, egyik szentanu, a magyar tanügy egyik fardhatatlan uttörője, derék munkása: néhai Gáspár János tanfelügyelő.*

Ezen tárczacikk keretei között „Nemes Alsó-Fehér vármegye Casinoja“ 1839. február 13-án megtartott VII. évi rendes közgyűlésének lefolyását óhajtom ismertetni.

Első tekintetre igen csekély jelentőségű tárgynak tűnik fel ez az olvasó előtt. Hiszen mi fontossága van

* Lásd a Nagy-Enyeden megjelenő „Közérdek“ 1886. évi folyamának 1. és 2. számait.

ma egy kaszinói közgyűlésnek a vidéken? A tagok alig jelennek meg akkora számban, hogy a gyűlés megtartható legyen. A megjelentek is rendszeren unatkoznak, asitoznak a gyűlés folyama alatt. A kiküldött bizottságok jelentéseit rendszeren észrevétel nélkül fogadják el. Az egylet tisztikarát egyhangulag választják meg felkiáltás útján. Hasonló eljárással utiják meg a választmányt. A tagok alig várják, hogy a gyűlésnek vége legyen s helyet foglalhassanak a kártya- és a tekeasztalok mellett.

Nem ilyenek voltak a régi kaszinói közgyűlések Enyeden. Egy kaszinói közgyűlés régen, élénkség tekintetében, felért egy vármegyei nemesi közgyűléssel. Az ünneplő ruhájokba öltözökölött tagok megtöltötték az egylet termeit. A közgyűlés, pár órai megszakitással, egy egész napot vett igénybe. Az egylet ügyei mellett a nemzet műveltségi fejlődésére nagy súlylyal bíró kérdések is napirendre kerültek s alapos és lelkesült megvitatásban részesültek. Mikor a sor az egylet tisztikarának megválasztására és a választmány megujtására került, a vármegyében létező politikai és társadalmi pártok erejüket, ősi magyar szokás szerint, rendszeren összemérték.

Iyenek voltak régen nálunk a kaszinói közgyűlések.

* * *

Érdekességet kölcsönözhet rövid ismertetésemnek az a körülmény is, hogy Enyeden, 1849. január hóban csaknem minden írott emlék ezek között „Ns. Alsó-Fehér vármegye Casinoja“-nak jegyzőkönyvei és másnemű okmányai is megsemmisültek. Ez okon ránk nézve, kik Alsófehér vármegyében s legkivált kik ennek szék-

Nagyeneyedi feladat.*

Irta: Solymosi Elek.

Ha érzéseim története felett áttekintek, ketségtelennek látszik előttem, hogy lelkemben a hazáért való szeretetet és rajongást a szülőföld iránti ragaszkodásom teremtette meg. S úgy vélem, ezzel mindenki így van, mert hiszen természetes, hogy előbb a családonkat szeretik s csak azután az emberiséget. Kell-e mondanom, hogy Nagy-Enyed az én családom, és Magyarország nekem — az emberiség? A nagy világgal szemben majd elszámol a vallásos érzésem.

Bonzolgatás nélkül tehát minden lélektani tétel félreteljesítésével, csupán szubjektivitásomból merítve mondhatom el, hogy mióta Enyedtől távol vagyok: a boldogságom soha egy pillanatra sem volt teljes. Hiába parancsoltak a körülmények, hiába szabta meg utamat a sors, és hasztalanul ültettek diadalszekerre az Olympus istenei: a szülőföldem iránt való kötelesség érzete erkölcsi tartalmát nem tudta megvesztegetni. Harmincznégy év óta érzem ezt a lelkiismeretfurdaló zsidbadást; s ha rá gondolok, hogy valamikor ismét Enyeden leszek, azt hiszem, hogy a vele járó öröm nem lehet csak szerencse, hanem valóságos isteni adomány.

A művészi pályán harmincznégy évig igazi ambícióval és törhetetlen szorgalommal dolgoztam. Véletlenül rám arad dicsőséggel, millió meg millió embertársam által szeretve, magasztalva, soha meg nem érdemelhető kitüntetések, messzehallatszó értékes tapsok és egbeemelő lelkes elfezesek közt.

Ilyen harmincznégy évet éltem én — legnagyobb részt — Budapesten.

Azt mondhatná valaki, hogy fenekig üritettem a gyönyör és boldogság poharát, s tehát nekem most már többé semmi vágyam se lehet. Pedig ennek a valakinek nem lenne igaza, mert nekem még több öröme van szükségem, hogy boldogságom teljes legyen. Hisz az én boldogságom csak akkor lehet tökéletes, ha ismét Enyeden leszek s újra megszoríthatom egy enyedi embernek a kezét. És ambícióim csak akkor lesz egészen kielégítve, ha munkaképességem meglévő nagy részét annak az Enyednek szentelhetem, amelynek én mindent, de mindent köszönhetek.

Harmincznégy év óta folytonosan tanulok. Magán-szorgalommal elvégeztem a budapesti Egyetemen a filozófiai tanfolyamot, ugyanott hallgattam jogi előadásokat, sőt két év előtt (risum teneatis) a villamosági kurzusra is beiratkoztam, de e hosszú idő alatt azért mégis csak abból éltem meg, amit a nagyenyedi kollégiumban tanultam. Tisztelet és hála érte a híres tudományosságú enyedi tanároknak.

Ha legforróbb vágyam teljesül s ismét Enyedre juthatok, tisztán áll előttem a magam munkásságának jövő képe.

A társadalom terén végezendő dolgaink mellé felada-

* Midőn városunk s az erdélyi társadalom iránt lelkesen érző illusztris munkatársunknak ezen szép cikket közöljük, felkérjük, hogy ilyen irányú irodalmi és társadalmi munkásságával utat jelölve jó példaként járjon előttünk. Mi leszük az elsők, kik sikerének örveidni fogunk. Szerk.

tul tűzöm a magyarok és románok közt való őszinte szeretet forrásainak felkutatását, aminek tán azért is rátermett munkása lehetnek, mert a multakban rám aradt teengernyi szeretetből bőven juttathatók másoknak is.

Ezután, vagy eközben, tervszerűség és közös egyetértéssel egy nagy átalakító munkásságnak kell megvetnünk az alapját. Meg kell tisztítanunk az erdélyi magyarságot nyelvben, szokásban, izlésben, módorban, kedélyben, sőt még humorban is ama romló individualizmusból leszűrődött sajátságától, melyet röviden trászilvianizmusnak nevezhetünk s amelynek cél nélkül való pókhálója a pástörélet ősi hagyományából és a jobbágyi viszony vis majorjából formálódott és hatalmasodott el.

A trászilvianizmus a magyar kultúrát nemcsak gyengíti, de valósággal fogva tartja. És ezt a trászilvianizmust az erdélyi ember igen ritkán ismeri. Apróra szedni és gyógyításáról gondoskodni csak az lehetne képes, aki Erdélyben született, ott nevelkedett, aztán a kis hazától sok ideig távol volt s a kényszerítő viszonyoknál fogva ezt a trászilvianizmust levetkőzve, bármely okból ismét szembe került vele. Természetesen ilyen maganfajta embert gondolok, de több tehetőséggel több eszközzel és nagyszabású rátermettséggel. Ilyen talán most nincs is. És ha nincs, azt gondolom: uttörőnek hátha én is bevalnék. Mert, mihielyt valaki jobban fogja betölteni ezt a nagy hivatást, én szerényen félreálllok, hiszen nem a hiúságomat akarom szolgálni, hanem a becsvágyam kötelességtudását; s a sikert nem a magam számára ohajtom, hanem tisztán csak az ügy érdekében.

Kedvetnek talán jó lenne erdélyi éleclapot alapítani, melyben a lokális kinövésnek mulattatóan lennének lenyeshetők, kigyomláhatók. És bőven lehetne még más eszközt is találni.

A legnagyobb betegség gyógyítása is esetleg kis dolog lehet, ha a bajt alaposan ismerjük. S ha ez az eset áll, ki merné azt állítani, hogy ebből az uttörő munkából ne születne nekem akár egy újfajta erdélyi reneszánsz is?

Farsang.

Az iparos ifjak önképző köre f. hó 1-én a „Nemzeti Szállóba“ nagyteremben saját pénzalapja javára zártkörű táncestélyt tartott, mely fényesen sikerült. A terem szépsége, a jelenvoltak nagy száma, a jó cigányzene, a kifogástalan szolgálat s a mind-ezek nyomában kelt élénk jó kedv mind hozzájárult ahhoz, hogy a szó szoros értelmében szép közönség egy feledhetetlen est emlékeivel távozzék. De nem sietve, hanem csak lassan-lassan, úgy reggel felé. Újból bizonyult, hogy művészi izléssel restaurált nagytermünknek mégis csak maradt egy hibája. A hiba nem is kicsiny; hanem a terem városunknak mulatni vágyó és tudó közönségéhez képest valósággal kicsiny. A jelenvolt hölgyek neveit a következőkben foglalta össze kiküldött tudósítók. Lelke rajta, ha kihagyott valakit.

Váradi Sámuel, jegyzővé: Fábian Dániel, gazdává: Török Dániel, pénztárnokká: Kovács Elek, választmányi tagokká: Herepei Károly, Szász Károly, Fosztó Menyhárd, Kemény István báró, Zúdor Elek, Horváth Ferencz, Sárpatáki János, Marosi István dr. és Sipos Pál.

A választások, úgy látszik, nem folytak le egészen simán, mert forrásunk „szótöbbséggeli“ választás eredményét említi. Nem tudjuk, hogy a választás alkalmával kik maradtak kisebbségben. Készen kívül a vármegyei konzervatív párt jelöltjei.

Nem találjuk pl. a megválasztottak sorában a vármegye akkori főbírájának, Zúdor Jánosnak, nagy hírű főjegyzőjének, Jablonczai Eleknek nevét, nem a Péterfiak neveit. Nincs említés a főispánról stb. stb.

Szóval nem találjuk a konzervatív párt akkori vezető férfainak neveit. Tény azonban, hogy akiknek neveivel ezen kaszinó-egyleti tisztújítás alkalmával találkozunk, azok a férfiak egytől egyig Nagy-Enyed város és Alsó-Fehér vármegye kitűnőségei voltak az akkori időkben.

A közölt egyleti számadás és költség-előirányzat bizonyítja, hogy „Ns. Alsó-Fehér vármegye Casinoja“ mily gazdagon bírt költenek s mily szép megtakarított összeg felett rendelkezett fennállásának már 6-ik évében.

Méltánylandó figyelmet érdemel, hogy ez az egylet a vidék népnevelési céljaira, urias bőkezűséggel, 50 frtot szavazott meg. Sok pénz volt ez abban az időben.

A sszonyok: Albrechtovich Antalné, Aczél Dezsőné, Borsos Mózesné, id. Gerendy Gusztávné ifj. Gerendy Gusztávné, Gönczy Aladárné, Huber Győzőné, Hegyi Jánosné, Lucze Istvánné, Komjáthszeghy Lajosné, D. Kovács Sándorné, Kovács Józsefné, Ludvig Lajosné, Mathe Istvánné, Oláh Andrásné, Paulini Rudolfné, Pataki Lajosné, Racz Lajosné, Szöllősy Sándorné, Szöllősy Ferenczné, Szöllősy Jánosné, Szathmáry Mózesné, Szathmáry Józsefné, Székely K. Jánosné, Szász Andrásné, Telegdy Árpádné, Tángel Józsefné, Vermesi Árpádné, Villanyi Józsefné, Wagner Józsefné, Zsákó Andorné, Deák Andrásné.

Leányok: Paulini Elza és Irén, Horváth Irén, Ludvig Kata és Ilona, Szathmáry Róza, Horváth Mari, Vermesi Anna, Kiss Julcsa, Szöllősy Emma, Villanyi Ida, Pataki Vilma, Oláh Irma, Kovács Erzs, Mecsér Mari-ka, Szász Julcsa, Racz Irén, Székely Róza, Venczel Nina (Torda-Cserepad) Székely Ida és Vilma, Székely Lujza, Lázár Ilona, Wagner Vilma, Deák Zsuzsa, Keller Ilona.

Vidéki mulatság.

(Maros-Ujvár.)

Rövid a farsang, hát fel kell használni az időt, és rövid idő alatt annyit mulatni, mintha hosszú lenne. Carneval herceget meg lehet csinálni, mert szívesen hagyja magát, nem lévén ellensége semmi mulatást célzó dolognak.

Pompás mulatság esett minálunk tegnap. Különbö van itt mulatság egyik a másik nyomában; nem panaszkodhatnak az ujváriak, hogy nem szórakozhatnak eléggé.

Az elmúlt héten a polgári társaság rendezett jól sikerült táncestélyt, most pedig a műkedvelő-társulat rendezett hangversenyyel egybekötött táncestélyt.

Volt színi előadás, volt tréfas koncert, volt monolog, énekszám, és minden fényesen sikerült.

Hanem vegyük sorra. Az első szám a zenekaré volt, s a pompás klarinet-szólo általános tetszéssel és lelkesedéssel honoráltatott, amint azt derék zenészeink meg is érdemlik.

A második programszám a műkedvelő-társulat előadása volt. „A miniszterelnök bálja“ című egyfelvonásos vígjátékot adták Almási Tihamértől, pompás, öszszevágó előadásban. Már szinte mondanom sem kell, hogy kifogástalanul játszottak. A közönséget folyton derült kedvben tartotta a műkedvelők élénk játéka.

Nem állhatom meg, hogy ne részletezzem némileg az előadást. Pompás alakítást mutatott be a főseny Kovács tanácsnok — e modern Harpagon — szerepében Jávorszky ur, a műkedvelő-társulatnak egyik legambiciozusabb tagja és rendezője, de hozzá méltó volt a színpadi felesége Lotfi asszony, mely szerepet Kodra Klára kisasszony játszott meg találóan és jó kedvvel.

A Tollagi Journalista szerepét pedig Roska ur — ki szintén faradhatatlan és talentumos rendező — szintén oly élethiven és tökéletesen játszotta, mint ahogy mi azt már megszoktuk tőle. Éppen úgy semmi kívánni valót nem hagyott hátra az Eliz kedves kis szerepében Jancsó Ádika kisasszony. Olyan fesztelen és igazi volt,

helyén Enyeden élünk, minden kis följegyzés értékkel bír, mely Enyed város és Alsó-Fehér vármegye szép, de küzdelmes multjára csak némi világosságot is derít.

És most lassuk nagy vonásokban a közgyűlés lefolyását.

A közgyűlést Vajda Dániel elnök nyitja meg a szokott időben. Az elnöki megnyitó beszéd elhangzása után a kiküldött bizottság terjeszti elő jelentését az egylet pénztári állásáról. A bizottsági jelentés szerint ájtott 1838. évről készpénzben 669 frt 44 $\frac{1}{2}$ kr, évi rendes részvényekből befolyt 1337 frt 30 kr, táncmulatságból 343 frt 59 kr, billárdból 295 frt 56 kr, régiebb részvényekből, kamatból s egyéb elegyesekekből 276 frt 13 kr, összes bevétel 3323 frt 29 $\frac{1}{2}$ kr, váltóban.*

Kiadás: könyvek, hírlapok s folyóiratokra 410 frt 25 kr, Vasárnapi Ujság gyarapítására 100 frt, cselédek fizetésére 228 frt, butorok s táncmulatsági kényelmekre 932 frt 18 kr, fűtés, világításra 336 frt 12 kr, billard javítására 229 frt 45 kr, írószerek, meszelés, s egyéb kiadások fedezésére 244 frt. 52 kr, pénztári felesleg 278 frt 22 $\frac{1}{2}$ kr váltópénzben.

Tőkepenze van az egyletnek gyümölcsözőleg elhelyezve 1600 v. frtja.

Közgyűlés a falusi iskolák részére „Vasárnapi Ujságok“ vásárlására 50 forintot, butorok beszerzésére pedig 300 forintot szavaz meg.

Következtek a választások. Elnökké választott: Vajda Dániel, igazgatókká: Gyujtó István,

* Kártya ezimen bevétel nincs. Úgy látszik, elődeink a kaszinóban a mult század 30-as éveiben nem kártyáztak. Valószínűleg tiltották ezt a kaszinó alapszabályai.

Ez a kaszinó-egylet később is úgy fogta fel elhivatását, hogy a magyar nemzet közművelődésének ügyeit kötelessége támogatni.

Támogatta is erkölcsileg és anyagilag. Azt az eszmét, hogy Enyeden, a vármegye központján, kisdedóvíntézet létesüljön, „Ns. Alsó-Fehér vármegye Casinoja“ karolta fel első sorban, szolgálta híven, hazafias lelkesedéssel; szolgálta nemes áldozatkészséggel.

* * *

„Ns. Alsó-Fehér vármegye Casinoja“ utolsó közgyűlését 1848. június 19-én tartotta a kaszinó régi derék elnöke, Vajda Dániel megyei táblabíró elnökléte alatt.

Ezen közgyűlés határozatai méltók a nagytekintélyű egylet nevéhez, multjához.

Kimondotta a közgyűlés, hogy: a) az unió megünneplésére rendezett egyszerű baráti összejövetel költségeit, 40 ezüst forintot, a haza oltárára teszi le áldozatul; b) 640 ezüst forintot kitevő, kéznél levő tőkepenzét a szorongatott magyar államnak adja kölcsön, kamat nélkül, mind addig, míg Enyeden a tervbe vett kisdedóvíntézet létesül. Ezen tervezett intézet létrejöttének időpontjától számítva a magyar állam a kölcsön adott tőke után fizessen rendes kamatot az enyedi kisdedóvíntézetnek, mert a kaszinó megtakarított tőkepenzének ezen részét a jelzett intézet fenntartására szánta.

A közbejött nagy politikai vihar ezt a pénzt elseperte. Elseperte „Ns. Alsó-Fehér vármegye Casinoja“ is, az akkori viszonyokhoz mérten fényes berepedésével, gazdag könyvtárával és igen becses hírlapgyűjteményével.

Szállágyi Párkás.

mintha csak egyenesen az ő számára írta volna a szerző ezt a kedves kis szerepet.

Az epizod-szerepeket pedig (Mezei ur a házmester szerepét, Fülöp ur és Stibor ur pedig a két hordár szerepét) pompás maszkokkal igen jól játszották, folytonos derűtséget keltve a közönségben. Ez volt a hangverseny piéce resitancea.

Ez után következett a harmadik szám. A zenekar öt hegedűn fuvó harmonikát imitált, ami szintén nagyon jó hatást tett.

A program negyedik száma monolog volt. Egy kedves, derült kis monolog, „A bakfics álma”, olyan szépen előadva, amint azt csak egy kedves fiatal leánya adhatta elő. Az előadó Jancsó Adika kisasszony volt.

Az ötödik szám „Magyar népdalok” voltak, ének cimbalom-kísérettel. A pompás érzelmek játék és ének méltán dícséretére válik az előadó Váradi Jolánka kisasszonynak, kit nem is késett a közönség jól kiérdemelt tapsokkal megjutalmazni.

Vége az utolsó szám „Tréfas takarodó” volt a zenekar előadásában, csak hogy nem takarodtunk ám el utána, hanem az igazi jó kedvűket utat engedünk, és fesztelen, igazi jó kedvvel, tánczsal folytattuk és végeztük be az estét — másnap reggel. És bár az este másnap reggelig tartván, elég hosszú volt, de mulatságnak rövid, mint sokan megjegyezték. Szerették volna még egy estével megtoldani, de hiába, mert az időt nem lehet megcsalni, és a reggel felvirradt s végét szakította a teljes animóval folytatott mulatságnak.

Busan handukoltunk haza, de vizsgálatásul azt gondoltuk: „Lesz még farsang.” **Nemo.**

Vegyes hírek.

— **Török Bertalan**, városunk országgyűlési képviselője, az országos költségvetés parlamenti tárgyalásaira a fővárosba utazott.

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter az államnyomda személyzetének rendszerezett létszámában ifjabb Cirner József segédtisztet a X. fizetési osztály harmadik fokozatába való sorolással tisztte nevezte ki.

— **A theologia Nagy-Enyeden.** Folyó hó 8-án a kolozsvári ev. ref. theologia ifjusága tetszőleg felkeresi városunkat, melyhez a theologia-nak hosszú, virágzó múltja és örökké tartó szép emléke fűződik. Ezek a derék ifjak még most sem tudják feledni azt a példás és lelkes rokonszenvet, melyet városunk közönsége a theologiaért vívott küzdelmébe belé tudott önteni. Ezen ifjuságnak ma már csak egy része ismeri tapasztalatból városunkat; de a híréért, alma materéért, a theologiahoz és növendékeihez való vonzalmáért mindenik tagja szereti. Fölkérjük városunk lelkes közönségét, fogadják a bár csak órákra közénk visszatérő ifjuságot a hagyományos régi szeretettel. Tudjuk, hogy még ma is jó emlékezetben él ezen ifjuság mi közöttünk; nyilatkozzék hát tettekben a mi vendégszeretetünk akkor, mikor nekünk egy jó estét szerezni jönnek közénk dalokkal, zenéjükkel és tánczos jó kedvökkel. Hadd álmodjunk vissza azt a szép korszakot, mikor ez a szép ifjuság a miénk volt egészen!

— **Piknik.** Nagy-Enyeden 1902. évi febr. hó 11-én hushagyó-kedden a régi és új város ház termeiben pikniket rendez az alábbi rendező bizottság: Nagy Pál elnök, Cirner Ákos és Reinhart László alelnökök Szász Pál titkár, Horváth Viktor pénztáros, Benedek Miklós ellenőr, Adorján Elek, Albu Albert, Bodrogi János, Cirner Ernő, Folyovich József, Friedmann Artur, dr. Garda Kálmán, dr. Joksman Ödön, Kovács Pál, ifj. Kozma Gyula, Magyar Ferencz, dr. Müller Jenő, Nagy Béla, Ráskai Béla, dr. Reich Béla, Sebesi János Miklós, Simonffy Alajos, Szakáts Gyula, Tolveth Károly, Tömösváry Béla, dr. Varró László. Belépőjegy: azon urak részére, kiknek családja a buffethez hozzájárul 8 kor.; különben a férfiak részére 20 kor.; hölgyek belépti díjat nem fizetnek. Kezdeté pont 8 órakor.

— **Időjárásunk.** A hideg — úgy látszik — megunka rövid ideig tartó s nem éppen dicsőséges uralkodását, s átadta trónját a ködös, nedves, borongós, esős, lehangoló, sőt szomorú sár-korszaknak, mely aztán bőven termi a különféle betegségek csiráit. Alig is mulik el nap, hogy a harangok dongása temetésre ne hívogatón s a mulandóságra ne figyelmeztetné vidámabb farsanghoz szokott közönségünket. A tenger felől azonban olyan hírek érkeznek, hogy ott bóra, hó, jég, zivatar, sőt ciklon uralkodik. Lehet, hogy egy-egy

szárnya-lebbenése még hozzánk is elérkezik. Inkább most mint később.

— **Öngyilkosság.** Hosszu István 17 éves géplakatos-tanucz, nehaj Hosszu Emil városunkban hosszabb ideig működött p. u. fogalmazó fia ki a helybeli lakatosárnyagban tanult s jó viseletével és szorgalmával a munkavezetők meglegedését kiérdemelte, f. hó 2-ára virradó éjjel a Czifra fogadó közelében a vonat elé vetette magát, mely a szerencsétlen fiú testét darabokra szelte. Az öngyilkosság okául azt hozzák fel ismerősei, hogy a fiút költséges hajlamai miatt anyja megdorgalta, sőt éppen e miatt a szállásáról is kitétek. A vasárnapra virradó éjtel társaságban mulatva töltötte; és senki sem tudott, még csak nem is sejtett végzetes elhatározásáról. Levelet nem hagyott hátra. Temetése f. hó 4-én d. u. ment végbe nagy részvét mellett.

— **Sport.** Folyó hó 1-én sikeres hajtó-vadászatot rendezett a herzsai erdőben a vadásztársulat. A hajtás eredménye több apró vad mellett egy szép példány vaddisznó volt, melyet jól irányzott lövéssel Herbert Gyula társulati tag terített le. A múlt hetekben az a hír is járt, hogy fehér rókat löttek a közel szomszédságban. Ezt a hírt azonban, mivel vadász-embertől hallottuk, már akkor nemi kételkedéssel fogadtuk. És csakugyan, a dolognak utána járva, azt tapasztaltuk, hogy a róka, mire városunkig jutott, megveresedett.

— **Értesítés.** Az idej kereskedő-tánczestélyt rendező bizottság, athatva azon hazafias óhajástól, hogy nemzeti tánczaink megillető helyüket estélyeinken visszahódítsák, elhatározta, hogy f. hó 15-én tartandó tánczestélye tánczrendjébe a „körmagyar“-t s esetleg még egy magyar tánczot felvesz és ezek megtanulathatására mindket nembeli ifjuságnak alkalmat szerez. Ezen czélból gondoskodott, hogy f. hó 9-én vasárnap d. u. 4-től 7-óráig és 13-án csütörtökön este 8-tól 10-ig a kisdud-óvoda helyiségében Herlicska Nándorokleveles tánczitanító ur vezetésével díjmentes tanórákat tart s ezeken a tánczestélyre meghívott érdeklődőket nemcsak szívesen látja, de sőt kéri bátorodik, hogy az estélyen résztvenni szándékozó hölgyek és urak ezen tanórákon is mennél számosabban megjelenni sziveskedjenek. Jelentkezéseket elfogad és felvilágosítást nyújt Cirner J. József r. b. elnök. ifj. Winkler János r. b. alelnök.

— **Beszámolás.** A folyó évi január 18-án tartott „Diák-estély” a anyagilag is szépen sikerült, dacára a megszaporodott kiadásoknak. Az előbbi számban ki-tüntetett szíves felülfizetésekből (melyekhez utólag még hozzájárultak: Kovács József 10 kor., Deli Ödön 5 koronával, kik fogadják halás köszönetünket), továbbá jegyek árából összesen 649 kor. 20 filler gyűlt be. A 370 kor. 54 fillér kiadás fedezése után maradt tiszta jövedelem 278 kor. 66 fillér, mely átszolgáltatt a Bethlen-szobor-bizottság pénztárába. A nemes ügy szellemi és anyagi sikeréhez való hozzájárulását ez uton mond halás köszönetet a n. é. pártoló közönségnek a rendező bizottság.

— **A Mühle-féle kertészeti értesítő** éppen most jelent meg magyar és német kiadásban és kivonatára ingyen küldetik meg. A Mühle Vilmos temesvári cs. és kir. udvari mag- és növénykereskedés által kiadott új értesítő valóságos mintakatalógus, amely ritkítja pártját; kiállítása épp oly finom, mint elegáns, dúsán van ellátva ábrákkal és ami a fő: minden szakértelemmel és tanulmányosan van leírva, úgy, hogy a laikusnak és kezdőnek nemcsak ajánl, hanem minden czikkéről kimerítő ad felvilágosítást; benne van a vetés ideje, a következő eljárás és úgy a növény, mint a virag leírása, miáltal kitünő utmutatóul szolgál és némely kertészeti szakkönyvet fölöslegessé tesz. Minden kert- és földirtokosnak ajánljuk, hogy ezen katalógust küldesse meg magának.

— **Lelkészek, tanítók, kántorok** s mind azok, kik hangjuk tisztaságát és érzességét épségben tartani óhajják, használjanak Réthy-féle pemetefü-czukorkát, de a bevásárlásnál arra vigyázzanak, hogy valóban Réthy-féle kapjanak, mivel számos utánzata van.

Szerkesztői üzenet.

T. G. Közleményét megkaptuk. A tárgyat magunk is nagyon fontosnak tartjuk s ismertetésén szívesen fáradozunk. A külön lenyomat 1000 példányban tenne körülbelül 21 koronát

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Sz. 4306—1901.

tkvi

Árverési hirdetmény.

A marosújvári kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóság az Osztrák-Magyar bank végrehajtónak Kozma Imre elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében 31,668 kor. 42 fillér tőke és jár. felhajtása végett a végrehajtási árverést Kozma Imrénak a m-sülyei 3 számú tjkvben A + 223, 224, 232—303 r. sz. alatti ingatlanaira 67,680 korona, s a m-sülyei 387 számú tjkvben A + 1 és 2 r. sz. a. fekvőkre 300 koronában megállapított kikialtási árban az alábbi feltételek mellett ezennel elrendeltetik.

Az árverés 1902. év február 21-én d. e. 10 órakor fog. alólított telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében megtartatni.

Árverezni szándékozók végrehajtató kivételével tartoznak az árverés megkezdése előtt a kikialtási ár 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban a bírósági kiküldöttől letenni.

A vételár az árverés jogerőre jutásától számítandólag 3 egyenlő részletben 30 nap, 3 hónap és 6 hónap alatt fizetendő 6% kamatokkal együtt.

Maros-Ujvárt, 1901. november 5-én

A kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság.

Solyom s. k.

kir. aljbíró.

60 1—1

Sz. 5052—1901.

tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Müller Mihály ügyvéd által képviselt nagyenyedi kisegítő takarékpénztár végrehajtónak Szász Simon n-nyedi lakos végrehajtást szenvedő elleni 460 korona tőke és jár. iránti végrehajtási ügyében a n-nyedi 214 sz. tjkvben foglalt A + 5, 6 r. sz. alatt felvett ingatlanokra összesen 671 korona becsárban az árverést elrendelte, és hogy a fenn megjelölt ingatlanok 1902. évi február hó 28-ik napján d. e. 8 órakor a nagyenyedi kir. bíróság tkvi hatóság helyiségében megtartandó nyilvános árverésen kikialtási áron alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok 10%-át készpénzben vagy az 1881 évi LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított letéti elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró mint tkvi hatóságtól.

Nagy-Enyeden, 1901. évi szeptember hó 23-án.

Lászlófy,

kir. aljbíró.

61 1—1

Sz. 5500 1901. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbíró mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Müller Mihály ügyvéd által képviselt nagyenyedi kisegítő takarékpénztár végrehajtónak Ispász Vaszilika nagyenyedi lakos végrehajtást szenvedő elleni 380 korona tőke és jár. iránti végrehajtási ügyében a nagyenyedi 203 sz. tjkvben foglalt A + 3 r. sz. a. alatt felvett ingatlanra összesen 1200 korona becsárban az árverést elrendelte, és hogy a fenn megjelölt ingatlanok 1902. évi február hó 28. napján d. e. 10 órakor a n-nyedi kir. bíróság mint tkvi hatóság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a kikialtási áron alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított letéti elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságtól.

Nagy-Enyeden, 1901. évi szeptember hó 10-én.

Weiner,

kir. aljbíró.

62 1—1

Az emberi erő megújítására

és hanyatlásának megakadályozására páratlan szert találtak fel. Akik érteke irnak, ingyen kapnak egy próba-csomagot s egy száz lapos könyvet. Ez az a csodaszert, mely már ezeket mentett meg, akik pazarul hántak ifjuságukban az istenadta életerővel. Alulról jótékony-czélú intézet ezek számára küld a csomagban orvosszert és használati utasításokat. Ezzel a házi orvossággal mindenki önmagát gyógyíthatja. Évek óta tartó testi és szellemi gyengeséget sikerrel lehet vele gyógyítani. Különösen azok számára való az orvosszert, akik otthonukat orvoslás czéljából nem hagyhatják el. A bérmentezett levelet a következő címre kell küldeni: **State Medical Institute 94 Elektron Building, Fort Wayne, Ind. America.** 3629 27—*

Gyomorbajosoknak nagyon fontos!

Étvágytalanságot, gyomorbajt, gyomorémelygést, rossz emésztés folytán beállott főfájást, gyomorgyengeséget, emésztési zavarokat stb. azonnal biztosan eltávolítanak az ismeretes

Brady-féle Máriacelli gyomorcsépek.

Valamennyi gyógyszerárban kaphatók.

Sok ezer köszönő és elismerő irat.

Ára üvegenként használati utasítással 40 kr., dupla üveg 70 kr.

Központi szétküldés: **C. Brady**, gyógyszerár a „Magyar Királyhoz” Bécs, I.

Hamisításoktól óvakodni kell: a valódi Mária-celli gyomorcsépek védjeggyel és aláírással: **C. Brady** ellátva.

Figyelembe veendő, hogy a régi jóhírnevű valódi Brady-féle Máriacelli gyomorcsépek ára üvegenként 40 kr., dupla üveg 70 kr.

míg a nem valódi, csekélyebb értékű utánzatokat olcsóbb árban, többnyire 35 kr-ért kínálják 3647 6—12

—————

